BIULETYN
CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1968 Warszawa, dnia 20 września 1968 r. Nr 13

Biblioteka Główna

SPIS TREŚCI

Dział B

str.

Poz. 124 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie zasad i trybu ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz trybu postępowania odwoławczego w tych sprawach 310

„ 125 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie jednorazowych odszkodowań i innych świadczeń przysługujących w razie wypadku przy pracy 314

„ 126 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie rozciągnięcia przepisów ustawy o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy na choroby zawodowe 316

„ 127 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie szczegółowych zasad zmniejszania rent inwalidzkich przysługujących z tytułu wypadków przy pracy w razie osiągania przez rencistę zarobku z tytułu zatrudnienia lub dochodu z innych źródeł 317

„ 128 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych uprawniających do świadczeń w razie inwalidztwa lub śmierci pracownika 318

„ 129 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1968 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia 320

„ 130 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu promieniowania jonizującego 320

„ 131 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie funduszu zakładowego w przedsiębiorstwach komunikacji miejskiej 323

„ 132 — uchwała Rady Państwa z dnia 8 czerwca 1968 r. w sprawie tytułu honorowego „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” 325

„ 133 — uchwała Nr 197 Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1968 r. w sprawie usprawnienia przewozów pracowniczych i wycieczkowych autobusami 326

„ 134 — uchwała Nr 202 Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1968 r. w sprawie ryczałtów za noclegi w podróżach służbowych 327

„ 135 — rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 20 czerwca 1968 r. w sprawie podwyższenia emerytur dla niektórych pracowników zatrudnionych w stoczniach morskich 328

DZIAŁ B

124

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 czerwca 1968 r.

w sprawie zasad i trybu ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz trybu postępowania odwoławczego w tych sprawach.

(Dziennik Ustaw z dnia 3 lipca 1968 r. Nr 22, poz. 143)

Na podstawie art. 1 ust. 3 oraz art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8) oraz art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. W trybie niniejszego rozporządzenia ustala się okoliczności i przyczyny wypadków przy pracy w uspołecznionych zakładach pracy, zwanych w dalszym ciągu „wypadkami".

§ 2. 1. Kierownik zakładu pracy, którego pracownik uległ wypadkowi, jest obowiązany zapewnić sprawne i wszechstronne ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku oraz prawidłowe sporządzenie dokumentacji związanej z wypadkiem.

2. Bezpośredni przełożony pracownika, który uległ wypadkowi, obowiązany jest:

1) zorganizować niezwłocznie pomoc i ratunek dla osób, które wskutek wypadku doznały obrażeń ciała lub którym zagraża niebezpieczeństwo,

2) zawiadomić o wypadku służbę bezpieczeństwa i higieny pracy oraz oddziałowego lub zakładowego społecznego inspektora pracy,

3) zabezpieczyć miejsce wypadku.

§ 3. 1. Pracownik, który uległ wypadkowi, obowiązany jest niezwłocznie, jeżeli stan jego zdrowia na to pozwala, zawiadomić swojego przełożonego albo pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy o wypadku.

2. Pracownik, który zauważył wypadek, obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie swojego bezpośredniego przełożonego albo społecznego inspektora pracy lub pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 4. 1. Miejsce wypadku zabezpiecza się w szczególności przez niedopuszczenie do niego — do czasu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku — osób niepowołanych oraz przez niedopuszczenie do uruchomienia bez koniecznej potrzeby maszyn i urządzeń, które w związku z wypadkiem zostały wstrzymane, lub do zmiany ich położenia, jak również przez niedopuszczenie do zmiany położenia innych przedmiotów, które spowodowały wypadek lub pozwalają odtworzyć jego przebieg.

2. Zezwolenie na uruchomienie maszyn i urządzeń lub dokonanie innych zmian w miejscu wypadku wydaje kierownik zakładu pracy lub osoba przez niego upoważniona w uzgodnieniu ze społecznym inspektorem pracy, po sporządzeniu, jeżeli zachodzi potrzeba, szkicu lub fotografii miejsca wypadku.

3. Jeżeli w sprawie zabezpieczenia miejsca wypadku było wydane zarządzenie przez organ prowadzący śledztwo lub dochodzenie albo przez inny właściwy organ, wydanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 2, wymaga uzgodnienia z tym organem.

4. Jeżeli stan faktyczny i przyczyny wypadku ustala okręgowy urząd górniczy w trybie art. 133 dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (Dz. U. z 1961 r. Nr 23, poz. 113), zezwolenie, o którym mowa w ust. 3, wymaga uzgodnienia z tym urzędem.

5. Czynności określone w ust. 2 mogą być dokonane bez zezwolenia tylko w razie konieczności ratowania osób lub mienia albo zapobieżenia grożącemu niebezpieczeństwu. Jednakże o dokonaniu tych czynności należy niezwłocznie zawiadomić kierownika zakładu pracy oraz zakładowego społecznego inspektora pracy.

§ 5. 1. Pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku (§§ 2 i 3) lub uzyskaniu wiadomości o wypadku w inny sposób, a w szczególności na podstawie zaświadczenia o czasowej niezdolności do pracy lub innego zaświadczenia lekarskiego, wpisuje zgłoszenie wypadku do prowadzonego przez zakład pracy rejestru zgłoszeń wypadków przy pracy.

2. Pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy zawiadamia niezwłocznie przewodniczącego zakładowej komisji powypadkowej o otrzymanym zgłoszeniu wypadku należącego do właściwości tej komisji, a w pozostałych przypadkach — zakładowego społecznego inspektora pracy.

Rozdział 2.

Organy powołane do ustalania okoliczności i przyczyn wypadków.

§ 6. 1. Zakładowe komisje powypadkowe, zwane dalej „komisjami powypadkowymi", ustalają okoliczności i przyczyny wypadków:

1) śmiertelnych,

2) powodujących trwały uszczerbek na zdrowiu,

3) powodujących czasową niezdolność do pracy ponad 28 dni,

4) zbiorowych.

Za wypadek zbiorowy uważa się wypadek, w którym poszkodowane zostały co najmniej dwie osoby.

2. W razie wątpliwości, czy wypadek należy zaliczyć do wypadków powodujących trwały uszczerbek na zdrowiu lub niezdolność do pracy ponad 28 dni, miarodajna jest opinia lekarza zakładu społecznego służby zdrowia, pod którego opieką znajduje się pracownik, który uległ wypadkowi.

3. Okoliczności i przyczyny wypadków nie wymienionych w ust. 1 ustala zespół wyznaczony przez

kierownika zakładu pracy, złożony z pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zakładowego lub oddziałowego społecznego inspektora pracy.

4. Okoliczności i przyczyny wszelkich wypadków w zakładach pracy, w których nie działają rady zakładowe, ustala zespół złożony z delegata związkowego oraz wyznaczonego przez kierownika zakładu pracy pracownika do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy.

5. Przepisy dotyczące komisji powypadkowych stosuje się odpowiednio do zespołów, o których mowa w ust. 3 i 4.

6. Wypadek określony w ust. 3 podlega zbadaniu przez komisję powypadkową, jeżeli z wnioskiem takim wystąpi do komisji rada zakładowa.

§ 7. 1. Komisję powypadkową powołują kierownik zakładu pracy wraz z radą zakładową.

2. W zakładzie pracy zatrudniającym co najmniej 300 pracowników komisja powypadkowa składa się z członków stałych i niestałych. Członków niestałych powołuje się każdorazowo do ustalenia okoliczności i przyczyn poszczególnego wypadku.

3. Na członków stałych powołuje się:

1) członka rady zakładowej posiadającego znajomość zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy,

2) zakładowego lub oddziałowego społecznego inspektora pracy,

3) pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy,

4) pracownika wyznaczonego przez kierownika zakładu pracy.

4. Na członków niestałych powołuje się:

1) członka rady zakładowej lub oddziałowej, w miarę możności zatrudnionego w dziale albo w wydziale, w którym nastąpił wypadek, oraz posiadającego znajomość zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy,

2) pracownika zakładu pracy obeznanego z zagadnieniami techniczno-produkcyjnymi, wyznaczonego przez kierownika zakładu pracy.

§ 8. 1. W miarę potrzeby za zgodą zarządu okręgowego związku zawodowego mogą być powoływane, oprócz zakładowej komisji powypadkowej, wydziałowe komisje powypadkowe. Komisje te są wyłącznie właściwe do ustalania okoliczności i przyczyn wypadków pracowników wydziałów, w których zostały powołane.

2. W przypadkach określonych przez właściwych ministrów w porozumieniu z zarządami głównymi odpowiednich związków zawodowych mogą być powoływane komisje powypadkowe w innych jednostkach organizacyjnych niż zakłady pracy.

3. Do wydziałowych komisji powypadkowych oraz do komisji, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zakładowych komisji powypadkowych.

§ 9. W zakładzie pracy zatrudniającym mniej niż 300 pracowników, a w urzędzie lub instytucji państwowej niezależnie od liczby pracowników, komisja powypadkowa działa w składzie:

1) członka rady zakładowej (oddziałowej) posiadającego znajomość zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy,

2) zakładowego społecznego inspektora pracy,

3) pracownika do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy,

4) pracownika wyznaczonego przez kierownika zakładu pracy.

§ 10. Odwoływanie członków komisji powypadkowych oraz uzupełnianie składu tych komisji następuje w trybie przewidzianym dla ich powoływania.

§ 11. 1. Kierownik jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy może zarządzić, aby ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku nastąpiło w obecności przedstawiciela tej jednostki.

2. W skład komisji nie mogą wchodzić osoby zainteresowane wynikiem badań, zwłaszcza, gdy wynik badań może mieć wpływ na ich odpowiedzialność lub uprawnienia.

3. Komisji przewodniczy członek rady zakładowej (oddziałowej).

§ 12. 1. Kierownik zakładu pracy zawiadamia na piśmie pracownika o powołaniu go do komisji powypadkowej.

2. Członek komisji powypadkowej składa na piśmie przyrzeczenie następującej treści:

„Świadomy wagi zadań członka komisji powypadkowej przyrzekam uroczyście wypełniać moje obowiązki rzetelnie i obiektywnie, przestrzegać przepisów prawa oraz dochować tajemnicy służbowej w sprawach, o których uzyskałem wiadomość przy wykonywaniu tych obowiązków".

Rozdział 3.

Ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków.

§ 13. 1. Komisja powypadkowa obowiązana jest wszcząć postępowanie niezwłocznie:

1) po otrzymaniu od służby bezpieczeństwa i higieny pracy informacji o wypadku,

2) po otrzymaniu wniosku rady zakładowej (§ 6 ust. 6),

3) po otrzymaniu wniosku pracownika, który uległ wypadkowi, a w razie wypadku śmiertelnego — wniosku pozostałej po nim rodziny.

2. Przewodniczący komisji powypadkowej zwołuje komisję i wydaje zarządzenia niezbędne do podjęcia pracy przez komisję.

§ 14. 1. Komisja powypadkowa powinna wszechstronnie i obiektywnie ustalić okoliczności i przyczyny wypadku. Komisja jest obowiązana:

1) przesłuchać poszkodowanego, jeżeli stan jego zdrowia na to pozwala,

2) przesłuchać grupowego lub oddziałowego społecznego inspektora pracy na okoliczności związane z wypadkiem oraz warunkami pracy w dziale (wydziale), w którym nastąpił wypadek.

2. Komisja powypadkowa powinna ponadto stosownie do potrzeby albo na wniosek kierownika zakładu pracy lub poszkodowanego pracownika, a w razie jego śmierci — na wniosek pozostałej po nim rodziny:

1) dokonać oględzin miejsca wypadku oraz stanu urządzeń zabezpieczających,

2) zbadać warunki wykonywania pracy oraz inne okoliczności, które mogły mieć wpływ na wypadek lub związek z wypadkiem,

3) przesłuchać świadków,

4) zasięgnąć opinii lekarza, radcy prawnego i innych specjalistów z zakładu pracy, jak i spoza zakładu.

3. Koszty związane z działalnością komisji powypadkowej ponosi zakład pracy.

§ 15. 1. Postępowanie mające na celu ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku powinno być zakończone w najkrótszym terminie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od otrzymania zawiadomienia o wypadku.

2. Jeżeli zachodzi potrzeba uzyskania opinii specjalistów w sprawach szczególnie skomplikowanych lub wymagających przeprowadzenia dodatkowych badań, termin określony w ust. 1 może być przedłużony do jednego miesiąca przez kierownika zakładu pracy w porozumieniu z radą zakładową.

3. Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku śmiertelnego powinno być dokonane przez komisję w obecności inspektora pracy, a w zakładach górniczych również w obecności przedstawiciela okręgowego urzędu górniczego oraz po wysłuchaniu ich wniosków.

4. Inspektor pracy może zażądać, aby dokonanie przez komisję powypadkową oceny okoliczności i przyczyn innego niż określony w ust. 3 wypadku nastąpiło w jego obecności.

§ 16. 1. Komisja powypadkowa sporządza protokół powypadkowy.

2. Protokół powypadkowy powinien w szczególności zawierać:

1) imienny skład komisji powypadkowej,

2) dokładne dane personalne pracownika, który uległ wypadkowi,

3) rodzaj wypadku,

4) dokładny opis okoliczności wypadku,

5) ustalenie przyczyn wypadku,

6) stwierdzenie, czy badany wypadek jest wypadkiem przy pracy w rozumieniu ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8), zwanej dalej „ustawą",

7) wskazanie zasad i przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, których nieprzestrzeganie zostało ustalone w związku z wypadkiem,

8) wnioski dotyczące usunięcia przyczyn powodujących wypadki,

9) podpisy członków komisji,

10) datę sporządzenia protokołu.

3. Jeżeli w toku ustalania okoliczności przyczyn wypadku na podstawie dowodów przedstawionych przez zakład pracy ustalono, że wyłączną przyczyną wypadku były okoliczności, o których mowa w § 17, fakt ten powinien być w protokole powypadkowym uwidoczniony — z podaniem dowodów stanowiących podstawę do tego rodzaju ustaleń.

4. Jeżeli protokół powypadkowy stwierdza, że wypadek nie jest wypadkiem przy pracy w rozumieniu ustawy, stwierdzenie takie wymaga szczegółowego uzasadnienia.

5. Treść protokołu ustala się większością głosów; w razie ich równości decyduje głos przewodniczącego. Członek komisji, który przy głosowaniu nie zgodził się z większością, może złożyć zdanie odrębne z uzasadnieniem.

6. Do protokołu powypadkowego dołącza się protokół przesłuchania poszkodowanego oraz protokoły przesłuchań świadków, pisemne opinie biegłych, fotografie lub szkic miejsca wypadku oraz inne dowody.

7. Protokół powypadkowy stanowi wyłączną podstawę do sporządzenia karty wypadku przy pracy.

8. Protokół powypadkowy wraz z załącznikami przechowuje się w aktach zakładu przez 10 lat.

§ 17. 1. Okoliczności określone w art. 1 ust. 3 ustawy zachodzą wówczas, gdy wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez pracownika przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, spowodowane rażącym niedbalstwem lub umyślnie, jeżeli:

1) pracownik posiadał potrzebne do danej pracy umiejętności, był należycie przeszkolony przez zakład pracy w zakresie tych przepisów, a zakład pracy zapewnił mu warunki odpowiadające obowiązującym przepisom lub wymaganiom technicznym i innym w stopniu umożliwiającym przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz

2) zakład pracy we właściwy sposób sprawował nadzór nad przestrzeganiem tych przepisów.

2. Okoliczności określone w art. 1 ust. 3 ustawy zachodzą także wówczas, gdy wyłączną przyczyną wypadku przy pracy był stan nietrzeźwości pracownika, spowodowany użyciem alkoholu, jeżeli zawartość alkoholu we krwi wynosiła co najmniej 0,5‰ i została stwierdzona przez zakład społeczny służby zdrowia lub inną jednostkę, uprawnione do ustalania zawartości alkoholu we krwi.

3. Ustalenie zawartości alkoholu we krwi pracownika może nastąpić na wniosek zakładu pracy, a także przez lekarza, jeżeli w toku udzielania poszkodowanemu pomocy powzięte uzasadnione podejrzenie, że wypadek nastąpił w stanie nietrzeźwości.

4. Jeżeli pracownik odmawia poddania się badaniom, o których mowa w ust. 2, stan nietrzeźwości pracownika może być stwierdzony również na podstawie innych dowodów.

§ 18. 1. Protokół powypadkowy sporządza się w niezbędnej liczbie egzemplarzy i doręcza się niezwłocznie kierownikowi zakładu pracy, zakładowemu społecznemu inspektorowi pracy i pracownikowi, a w razie wypadku śmiertelnego — również pozostałej po nim rodzinie oraz inspektorowi pracy.

2. Pracownik, który uległ wypadkowi, a w razie wypadku śmiertelnego pozostała po nim rodzina mają prawo wglądu do akt sprawy oraz sporządzania z nich notatek i odpisów.

3. Kierownik zakładu pracy obowiązany jest wyłączyć załączniki stanowiące tajemnicę państwową, chyba że osoba zainteresowana zna ich treść w związku z wykonywaną pracą lub zajmowanym stanowiskiem służbowym.

§ 19. Jeżeli zachodzi potrzeba dokonywania w godzinach pracy czynności związanych z ustaleniem okoliczności i przyczyn wypadku, członek komisji powypadkowej oraz uczestniczący w postępowaniu świadkowie i inne osoby zachowują za czas nieobecności w pracy prawo do wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy obliczonego na zasadach obowiązujących przy ustalaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy.

Rozdział 4.

Postępowanie odwoławcze.

§ 20. 1. Jeżeli pracownik uważa, że:

1) bezpodstawnie ustalono, że nie uległ on wypadkowi,

2) wypadek bezpodstawnie nie został uznany za wypadek przy pracy albo

3) bezpodstawnie zostało stwierdzone, że wyłączną przyczyną wypadku były okoliczności określone w § 17,

może w terminie 30 dni od otrzymania protokołu powypadkowego odwołać się do kierownika jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy; jeżeli ze względu na stan zdrowia lub inne przeszkody pracownik nie może wnieść odwołania w tym terminie, okres 30 dni liczy się od ustania tych przeszkód.

2. Gdy pracownik zmarł, odwołanie, o którym mowa w ust. 1, mogą wnieść członkowie rodziny uprawnieni do świadczeń przewidzianych w ustawie.

3. Odwołanie określone w ust. 1 i 2 może być wniesione przez pełnomocnika zainteresowanego.

4. Jeżeli wypadek nastąpił w ministerstwie (urzędzie centralnym) lub instytucji centralnej, odwołanie wnosi się do ministra (kierownika urzędu centralnego) lub kierownika instytucji centralnej.

§ 21. Prawo odwołania się do kierownika jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy przysługuje kierownikowi zakładu pracy, jeżeli uważa, że bezpodstawnie ustalono, że pracownik uległ wypadkowi, że wypadek został bezpodstawnie uznany za wypadek przy pracy, lub jeżeli uważa, że wyłączną przyczyną wypadku były okoliczności, o których mowa w § 17. Termin do wniesienia odwołania wynosi 14 dni od otrzymania protokołu powypadkowego.

§ 22. 1. Kierownik jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy powołuje odwoławczą komisję powypadkową w porozumieniu z zarządem głównym lub okręgowym odpowiedniego związku zawodowego.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się również do ministrów (kierowników urzędów centralnych) lub kierowników instytucji centralnych.

3. Do składu odwoławczej komisji powypadkowej powołuje się:

1) dwóch przedstawicieli z ramienia związku zawodowego obejmującego swoją działalnością zakład pracy, a w tym jednego spośród pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy, w którym nastąpił wypadek,

2) dwóch przedstawicieli z ramienia jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy, w tym jednego pracownika zakładu pracy, w którym nastąpił wypadek.

4. Członkiem odwoławczej komisji powypadkowej nie może być pracownik będący członkiem zakładowej lub wydziałowej komisji powypadkowej albo zespołu, o którym mowa w § 6 ust. 3 i 4, oraz komisji, o której mowa w § 8 ust. 2.

5. Przewodniczącego odwoławczej komisji powypadkowej powołuje kierownik jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy spośród przedstawicieli tej jednostki w porozumieniu z zarządem głównym lub okręgowym odpowiedniego związku zawodowego.

6. Odwoławcza komisja powypadkowa dokonuje ustaleń przyczyn i okoliczności wypadku na miejscu w zakładzie pracy.

7. Odwoławcza komisja powypadkowa ustala okoliczności i przyczyny wypadku na podstawie materiału zebranego przez komisję powypadkową. W razie potrzeby dokonuje ona ustaleń we własnym zakresie.

8. Przy rozpatrywaniu sprawy przez odwoławczą komisję powypadkową stosuje się odpowiednio przepisy § 11 ust. 2 oraz §§ 14—19.

§ 23. Ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku, dokonane w trybie niniejszego rozporządzenia, od których nie zostało wniesione w terminie odwołanie, oraz ustalenia dokonane przez odwoławczą komisję powypadkową stanowią podstawę do podjęcia przez zakład pracy lub wydania przez organ rentowy decyzji w sprawie świadczeń przewidzianych w ustawie.

Rozdział 5.

Przepisy końcowe.

§ 24. 1. Kierownik zakładu pracy obowiązany jest stosować odpowiednie środki zapewniające stałe doskonalenie sposobów i metod ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy. W szczególności powinien on zapewnić przeszkolenie komisji powypadkowych.

2. Kierownik zakładu pracy na podstawie wyników przeprowadzonych badań obowiązany jest zastosować właściwe środki zapobiegawcze oraz środki mające na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Kierownik zakładu pracy obowiązany jest w szczególności:

1) omówić wypadek z kierownikami zainteresowanych komórek organizacyjnych zakładu pracy,

2) zarządzić zastosowanie właściwych środków zapobiegawczych oraz środków mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy,

3) określić osoby odpowiedzialne za wykonywanie zarządzeń wydanych w związku z wypadkiem,

4) zawiadomić radę zakładową oraz zakładowego społecznego inspektora pracy o wydanych zarządzeniach,

5) ustalić winnych spowodowania wypadku i zastosować w stosunku do nich właściwe środki.

§ 25. Jednostki nadrzędne nad zakładami pracy, w szczególności zjednoczenia, obowiązane są badać kształtowanie się wypadkowości przy pracy w podległych im zakładach pracy i wydawać wytyczne w zakresie poprawy warunków pracy oraz wykrywania przyczyn i zapobiegania wypadkom przy pracy.

§ 26. 1. Jednostki nadrzędne nad zakładami pracy w porozumieniu z nadrzędnymi organizacjami związkowymi mogą dla ustalenia okoliczności i przyczyn poszczególnych wypadków powoływać zamiast komisji zakładowych określonych w § 7 komisje powypadkowe w innym składzie, jeżeli dany wypadek ma charakter wyjątkowy lub zachodzi potrzeba wyjaśnienia skomplikowanych problemów technicznych.

2. W skład komisji, o której mowa w ust. 1, wchodzą w równej liczbie przedstawiciele właściwego związku zawodowego oraz jednostki nadrzędnej. Na przewodniczącego tej komisji powołuje się przedstawiciela jednostki nadrzędnej.

3. Przy dokonywaniu ustaleń okoliczności i przyczyn wypadku przez komisję określoną w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy § 11 ust. 2 oraz §§ 14—19.

4. Ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku, dokonane w trybie ust. 1—3, stanowią podstawę do podjęcia przez zakład pracy lub wydania przez organ rentowy decyzji w sprawie świadczeń przewidzianych w ustawie.

§ 27. Ministrowie Obrony Narodowej oraz Spraw Wewnętrznych mogą w miarę potrzeby w porozumieniu z zarządami głównymi odpowiednich związków zawodowych dostosować skład komisji powy-

padkowych do organizacji i zasad działania jednostek (zakładów i instytucji) wojskowych.

§ 28. Świadczenia określone w ustawie przysługujące w razie wypadków przy pracy zaszłych w okresie od dnia 1 stycznia 1968 r. do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia przyznaje się na podstawie protokołów powypadkowych sporządzonych zgodnie z przepisami, o których mowa w § 29.

§ 29. Traci moc — w stosunku do uspołecznionych zakładów pracy — rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 listopada 1966 r. w sprawie zasad i trybu badania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz rodzaju i sposobu sporządzania oraz prowadzenia dokumentacji związanej z tymi wypadkami (Dz. U. Nr 46, poz. 281).

§ 30. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1968 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

125

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 czerwca 1968 r.

w sprawie jednorazowych odszkodowań i innych świadczeń przysługujących w razie wypadku przy pracy.

(Dziennik Ustaw z dnia 3 lipca 1968 r. Nr 22, poz. 144)

Na podstawie art. 11 ust. 3, art. 17 oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Ustalanie trwałego uszczerbku na zdrowiu.

§ 1. 1. W trybie określonym w rozporządzeniu ustala się trwały uszczerbek na zdrowiu dla celów przyznawania jednorazowych odszkodowań oraz świadczeń wyrównawczych przewidzianych w art. 11 i 12 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8), zwanej dalej „ustawą".

2. Szczegółowe zasady ustalania trwałego uszczerbku na zdrowiu określa Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac, Ministrem Finansów oraz Centralną Radą Związków Zawodowych.

§ 2. 1. Jeżeli pracownik zgłosi wniosek o jednorazowe odszkodowanie lub świadczenie wyrównawcze, zakład pracy obowiązany jest skierować pracownika na badanie przez zespół lekarzy orzekających w celu wydania orzeczenia, o którym mowa w § 3:

1) w terminie 3 dni od zgłoszenia takiego wniosku, jeżeli pracownik nie ubiega się o przyznanie mu renty inwalidzkiej;

2) w terminie 3 dni od przedłożenia ostatecznego orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia o zaliczeniu go do III grupy inwalidów lub o niezaliczeniu do żadnej z grup inwalidów.

2. Jeżeli stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu nie może być ustalony, a okres czasowej niezdolności do pracy trwa dłużej niż pół roku od wypadku, stopień ten określa się wstępnie według stanu w chwili badania poszkodowanego.

§ 3. 1. O stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu pracowników orzekają zespoły lekarzy orzekających powoływane przez powiatowe (miejskie) inspektoraty Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w porozumieniu z właściwymi do spraw zdrowia i opieki społecznej organami prezydiów powiatowych (miejskich w miastach stanowiących powiaty, dzielnicowych w miastach wyłączonych z województw) rad narodowych.

2. Orzeczenie sporządzone na podstawie przeprowadzonego badania Państwowy Zakład Ubezpieczeń doręcza pracownikowi, a odpis przesyła zakładowi pracy, który skierował pracownika na badanie.

3. O stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu pracowników kolejowych zakładów pracy orzekają kolejowe komisje lekarskie zakładowe, określone przez Ministra Komunikacji. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 4. 1. Orzeczenie określone w § 3 stanowi podstawę do podjęcia przez zakład pracy decyzji w sprawach jednorazowych odszkodowań lub świadczeń wyrównawczych, o których mowa w art. 11 i 12 ustawy.

2. Jeżeli pracownik został zaliczony do I lub II grupy inwalidów, podstawę do podjęcia decyzji w sprawie jednorazowego odszkodowania stanowi ostateczne orzeczenie komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

§ 5. 1. Koszty badań lekarskich określonych w § 3 obciążają zakład pracy, który skierował pracownika na te badania.

2. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Ministrem Finansów określa szczegółowo wysokość kosztów, o których mowa w ust. 1, a w szczególności wysokość wynagrodzenia dla lekarzy.

Rozdział 2.

Wypłata jednorazowych odszkodowań.

§ 6. 1. Kwotę jednorazowego odszkodowania w wysokości 40.000 zł wypłaca się, gdy pracownik został zaliczony do I lub II grupy inwalidów.

2. Jeżeli procent trwałego uszczerbku na zdrowiu nie uzasadnia zaliczenia pracownika do I lub II grupy inwalidów, wówczas za każdy procent tego uszczerbku wypłaca się 1% kwoty, o której mowa w ust. 1. Jednorazowe odszkodowanie nie może być mniejsze niż 2.000 zł.

3. Kwota jednorazowego odszkodowania powinna być wypłacona w terminie 14 dni od przedłożenia ostatecznego orzeczenia komisji lekarskiej do spraw

inwalidztwa i zatrudnienia zaliczającego pracownika do I lub II grupy inwalidów lub orzeczenia określonego w § 3.

4. W razie wstępnego ustalenia trwałego uszczerbku na zdrowiu, o którym mowa w § 2 ust. 2, może być na wniosek pracownika wypłacona zaliczka na poczet jednorazowego odszkodowania.

§ 7. 1. Jednorazowe odszkodowanie w wysokości określonej w art. 11 ust. 2 ustawy wypłaca się małżonkowi, a ponadto osobom spełniającym warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

2. Jeżeli pracownik otrzymał jednorazowe odszkodowanie (§ 6), a następnie zmarł na skutek tego samego wypadku, pozostałej rodzinie wypłaca się jednorazowe odszkodowanie tylko wówczas, gdy jest ono wyższe od odszkodowania wypłaconego zmarłemu pracownikowi, przy czym z odszkodowania tego potrąca się kwotę wypłaconą pracownikowi.

3. Jednorazowe odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, powinno być wypłacone w terminie 14 dni od ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku śmiertelnego, jakiemu uległ pracownik, a w przypadkach, o których mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od śmierci pracownika.

§ 8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) mogą przyznawać jednorazowe odszkodowania wyższe niż określone w §§ 6 i 7.

Rozdział 3.

Wypłata świadczeń wyrównawczych.

§ 9. 1. Świadczenie wyrównawcze, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy, oblicza się w wysokości różnicy pomiędzy kwotą stanowiącą 90% przeciętnego miesięcznego zarobku pracownika przed wypadkiem a kwotą przeciętnego miesięcznego zarobku uzyskiwanego po wypadku.

2. Za przeciętny zarobek uzyskiwany po wypadku w rozumieniu ust. 1 uważa się zarobek pracownika po potrąceniu podatku od wynagrodzeń i składki na cele emerytalne, obliczony według zasad obowiązujących przy ustalaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy.

3. Za trwałą obniżkę zarobku w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy uważa się jego obniżkę w okresie co najmniej trzech kolejnych miesięcy kalendarzowych w ciągu roku od dnia ustania czasowej niezdolności do pracy wywołanej wypadkiem.

4. Świadczenie wyrównawcze wypłaca się za te miesiące, w których zarobek uległ obniżeniu.

5. Wysokość świadczenia wyrównawczego ustala się co miesiąc w wysokości różnicy pomiędzy kwotą stanowiącą 90% przeciętnego zarobku uzyskiwanego przez pracownika przed wypadkiem a kwotą przeciętnego zarobku z okresu trzech kolejnych miesięcy kalendarzowych obejmującego również miesiąc, za który wypłaca się to świadczenie.

§ 10. 1. Do wypłacania świadczenia wyrównawczego obowiązany jest zakład pracy, w którym pracownik uległ wypadkowi, również wtedy, gdy pracownik podjął zatrudnienie w innym zakładzie pracy z zachowaniem ciągłości pracy w myśl obowiązujących przepisów.

2. Zakład pracy wypłaca świadczenie wyrównawcze na podstawie orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w § 3, oraz oświadczenia pracownika stwierdzającego, że nie został zaliczony do żadnej z grup inwalidów.

3. Jeżeli pracownik jest zatrudniony w innym zakładzie pracy niż zakład, w którym uległ on wypadkowi, wypłata świadczenia wyrównawczego następuje ponadto po przedłożeniu zaświadczenia o wysokości zarobków obliczonych w sposób określony w § 9 ust. 2.

4. Świadczenie wyrównawcze wypłaca się z dołu raz na kwartał. Przy każdorazowym odbiorze należności pracownik składa oświadczenie stwierdzające, że nie zachodzą okoliczności uzasadniające utratę prawa do świadczenia wyrównawczego.

§ 11. 1. Wypłata świadczenia wyrównawczego zostaje wstrzymana, jeżeli pracownik po przyznaniu mu tego świadczenia:

1) nie przedkłada aktualnego orzeczenia lekarskiego po upływie terminu ważności orzeczenia dotychczasowego,

2) odmawia poddania się badaniom przewidzianym w § 12 ust. 3.

2. Świadczenie wyrównawcze nie przysługuje za czas urlopu bezpłatnego wynoszącego co najmniej jeden miesiąc kalendarzowy.

§ 12. 1. Zakład pracy obowiązany jest utrzymywać w stanie aktualnym dokumentację uzasadniającą wypłatę świadczeń wyrównawczych.

2. Orzeczenia lekarskie uzasadniające wypłatę świadczeń wyrównawczych są ważne przez okres jednego roku. Zaświadczenia określone w § 10 ust. 3 powinny być przedkładane raz na kwartał.

3. W uzasadnionych przypadkach zakład pracy może skierować pracownika na badanie przed upływem roku od uzyskania przez pracownika orzeczenia lekarskiego stwierdzającego trwały uszczerbek na zdrowiu uzasadniający wypłatę świadczenia wyrównawczego.

Rozdział 4.

Odszkodowanie za przedmioty osobistego użytku zniszczone lub uszkodzone wskutek wypadku.

§ 13. Wysokość odszkodowania za przedmioty osobistego użytku całkowicie zniszczone wskutek wypadku ustala się według ceny detalicznej zakupu tych przedmiotów obowiązującej w czasie ustalania odszkodowania z uwzględnieniem stopnia ich zużycia.

§ 14. 1. Wysokość odszkodowania za przedmioty osobistego użytku uszkodzone wskutek wypadku ustala się w wysokości kosztów, jakie byłyby niezbędne do przywrócenia przedmiotów do stanu sprzed wypadku.

2. Jeżeli stopień uszkodzenia jest znaczny, a zwłaszcza jeżeli naprawa przedmiotów byłaby niecelowa bądź jej koszty przekraczałyby wartość uszkodzonego przedmiotu, wypłaca się odszkodowanie w wysokości określonej w § 13.

§ 15. 1. Odszkodowanie określone w § 13 lub 14 wypłaca się na wniosek pracownika, który uległ wypadkowi przy pracy, a w razie wypadku śmiertelnego — na wniosek pozostałej po nim rodziny.

2. Kierownik zakładu pracy rozpatruje wniosek w porozumieniu z radą zakładową i podejmuje decyzje w tej sprawie w terminie 7 dni od złożenia

wniosku; o decyzji tej zawiadamia się pisemnie pracownika, a w razie wypadku śmiertelnego — pozostałą po nim rodzinę.

3. Odszkodowanie określone w §§ 13 i 14 powinno być wypłacone w terminie 14 dni od podjęcia decyzji.

Rozdział 5.

Przepisy końcowe.

§ 16. Zakład pracy obowiązany jest wypłacić poszkodowanemu kwotę z tytułu odszkodowania określonego w §§ 6, 8, 13 i 14, którą uznał za właściwą, mimo wniesienia przez zainteresowanego środków prawnych określonych w art. 16 ustawy.

§ 17. Przepisy art. 10—12 ustawy wchodzą w życie z dniem 1 września 1968 r. i mają zastosowanie do wypadków zaistniałych od tej daty.

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1968 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

126

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 czerwca 1968 r.

w sprawie rozciągnięcia przepisów ustawy o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy na choroby zawodowe.

(Dziennik Ustaw z dnia 3 lipca 1968 r. Nr 22, poz. 145)

Na podstawie art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8), zwanej dalej „ustawą", stosuje się w przypadkach, w których czasowa niezdolność do pracy, trwały uszczerbek na zdrowiu, inwalidztwo lub śmierć pracownika nastąpiły wskutek choroby zawodowej określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 i art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6).

§ 2. 1. Pracownikowi, który stał się inwalidą wskutek choroby zawodowej i został zaliczony do jednej z grup inwalidów, przysługuje renta inwalidzka w wysokości określonej w art. 4 i 5 ustawy.

2. Jeżeli pracownik zmarł wskutek choroby zawodowej, osobom spełniającym warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów wymienionych w art. 1 ust. 3 pkt 2—4 ustawy przysługuje renta rodzinna w wysokości i na warunkach określonych w art. 7 i 8 ustawy.

§ 3. Pracownikowi, który wskutek choroby zawodowej stał się czasowo niezdolny do pracy, przysługują dodatki do zasiłków z tytułu czasowej niezdolności do pracy w wysokości i na warunkach określonych w art. 9 i 10 ustawy.

§ 4. 1. Jednorazowe odszkodowanie określone w art. 11 ustawy przysługuje tylko wówczas, gdy wskutek choroby zawodowej pracownik został zaliczony do jednej z grup inwalidów lub nastąpiła jego śmierć.

2. Jednorazowe odszkodowanie wynosi 40.000 zł, jeżeli pracownik został zaliczony do I lub II grupy inwalidów, a 30.000 zł, jeżeli został zaliczony do III grupy inwalidów.

3. W razie śmierci pracownika spowodowanej chorobą zawodową przysługuje osobom, o których mowa w § 7, jednorazowe odszkodowanie w wysokości 20.000 zł, niezależnie od zasiłku pogrzebowego i odpraw wypłacanych na podstawie odrębnych przepisów. Jeżeli rodzina obejmuje więcej niż dwie osoby uprawnione do renty rodzinnej, kwotę określoną w zdaniu poprzedzającym zwiększa się o 5.000 zł na każdego dalszego uprawnionego.

§ 5. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) mogą w przypadkach szczególnie uzasadnionych przyznawać jednorazowe odszkodowanie wyższe niż wynikające z § 4.

§ 6. Jednorazowe odszkodowanie określone w § 4 ust. 2 wypłaca się w terminie 14 dni od przedłożenia przez pracownika ostatecznego orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, zaliczającej pracownika do jednej z grup inwalidów.

§ 7. 1. Jednorazowe odszkodowanie określone w § 4 ust. 3 wypłaca się małżonkowi oraz dzieciom, które w chwili śmierci były przez pracownika utrzymywane lub miały prawo do świadczeń alimentacyjnych z jego strony, a w razie braku tych osób — innym członkom rodziny, spełniającym warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6).

2. Jeżeli pracownik z tytułu choroby zawodowej otrzymał jednorazowe odszkodowanie (§ 4 ust. 2), a następnie zmarł na skutek tej choroby, pozostałej po nim rodzinie przysługuje jednorazowe odszkodowanie tylko wówczas, gdy jest ono wyższe od odszkodowania wypłaconego zmarłemu pracownikowi, przy czym z odszkodowania tego potrąca się kwotę wypłaconą pracownikowi.

3. Jednorazowe odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, wypłaca się w terminie 14 dni od ustalenia przez organy państwowej inspekcji sanitarnej, iż pracownik zmarł na skutek choroby zawodowej.

§ 8. 1. Istnienie choroby zawodowej uzasadniającej prawo do świadczeń określonych w §§ 2—4 stwierdzają organy państwowej inspekcji sanitarnej w trybie przewidzianym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 16 kwietnia 1968 r. w sprawie zgłaszania chorób zawodowych i ich stwierdzania oraz dokumentacji, sprawozdawczości i statystyki tych chorób (Dz. U. Nr 14, poz. 86).

2. Stwierdzenie choroby zawodowej, o którym mo-

wa w ust. 1, następuje z urzędu, a także na wniosek pracownika, a w razie jego śmierci — na wniosek pozostałej po nim rodziny.

3. O stwierdzeniu choroby zawodowej organ państwowej inspekcji sanitarnej (ust. 1) zawiadamia zakład pracy zatrudniający pracownika, u którego stwierdzono chorobę zawodową, oraz zainteresowanego pracownika, a w razie jego śmierci — pozostałą po nim rodzinę.

4. Stwierdzenie choroby zawodowej dokonane przez organ państwowej inspekcji sanitarnej jest wiążące dla zakładu pracy, komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia oraz organów rentowych.

5. Renty inwalidzkie (§ 2) oraz jednorazowe odszkodowania (§ 4) przyznaje się na podstawie orzeczeń komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzających inwalidztwo i jego związek przyczynowy z chorobą zawodową.

6. Komisje lekarskie do spraw inwalidztwa i zatrudnienia wydają orzeczenia na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) oraz przepisów wykonawczych wydanych na podstawie tego artykułu.

7. Od orzeczeń organów państwowej inspekcji sanitarnej przysługują środki prawne przewidziane w przepisach dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 37, poz. 160), a od orzeczeń komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia — środki prawne przewidziane w przepisach, o których mowa w ust. 6.

§ 9. W zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń przewidzianych w rozporządzeniu oraz rozpatrywania sporów o te świadczenia stosuje się przepisy art. 14 i 16 ustawy.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1968 r., a w stosunku do osób mających prawo do renty inwalidzkiej lub rodzinnej przewidzianej w przepisach określonych w art. 1 ust. 3 pkt 3 ustawy, jeżeli inwalidztwo lub śmierć pracownika nastąpiły wskutek krzemicy lub krzemogruźlicy — z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1968 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

127

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 czerwca 1968 r.

w sprawie szczegółowych zasad zmniejszania rent inwalidzkich przysługujących z tytułu wypadków przy pracy w razie osiągania przez rencistę zarobku z tytułu zatrudnienia lub dochodu z innych źródeł.

(Dziennik Ustaw z dnia 3 lipca 1968 r. Nr 22, poz. 146)

Na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8) oraz art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zmniejszenie renty inwalidzkiej przysługującej z tytułu wypadku przy pracy renciście zaliczonemu do II lub III grupy inwalidów następuje w razie osiągania przez niego zarobku z tytułu zatrudnienia lub dochodu z innych źródeł.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania w przypadkach, w których rencistę ze względu na wysokość osiągniętych zarobków lub dochodów traktuje się według przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin na równi z rencistą nie zatrudnionym lub nie posiadającym dochodu z innych źródeł.

§ 2. 1. Renta inwalidzka określona w § 1 podlega zmniejszeniu tylko wtedy, gdy renta ta wraz z miesięcznym zarobkiem z tytułu zatrudnienia lub dochodem z innych źródeł przekracza kwotę zarobku, stanowiącego podstawę wymiaru tej renty.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 rentę inwalidzką zmniejsza się o kwotę różnicy między tą rentą wraz z miesięcznym zarobkiem lub dochodem, o których mowa w ust. 1, a kwotą zarobku stanowiącego podstawę wymiaru tej renty.

3. Renta inwalidzka ustalona w myśl ust. 2 nie może być niższa od renty inwalidzkiej przysługującej z tytułu wypadku w zatrudnieniu przewidzianej w przepisach, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2—4 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8), dla osoby osiągającej zarobek z tytułu zatrudnienia lub dochód z innych źródeł.

4. Przy zmniejszaniu renty inwalidzkiej (§ 1) bierze się pod uwagę:

1) w razie osiągania zarobków z tytułu zatrudnienia — łączny zarobek w gotówce i w naturze, który przyjmuje się do obliczenia podstawy wymiaru renty, wypłacony w miesiącu kalendarzowym po potrąceniu podatku od wynagrodzeń i składki na cele emerytalne;

2) w razie osiągania dochodu z innych źródeł podlegającego podatkowi:

a) od wynagrodzeń — dochód po potrąceniu tego podatku obliczony w stosunku miesięcznym,

b) obrotowemu i dochodowemu lub tylko dochodowemu — dochód ustalony dla wymiaru podatku dochodowego niezależnie od zwolnień podatkowych, ustalony w stosunku miesięcznym, z okresu przyjętego dla wymiaru tego podatku,

c) gruntowemu — roczny przychód szacunkowy ustalony dla wymiaru tego podatku, bez uwzględnienia ulg stosowanych przy ustalaniu tego przychodu, podzielony przez 12.

5. Jeżeli rencista posiada dochody z kilku źródeł określonych w ust. 4 pkt 2, dochody te zlicza się.

§ 3. 1. Renta inwalidzka ulega zmniejszeniu po-

czynając od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym rencista osiągnął zarobek z tytułu zatrudnienia lub dochód z innych źródeł.

2. Jeżeli rencista, któremu przysługuje renta określona w § 1, podjął zatrudnienie w uspołecznionym zakładzie pracy i nie posiada dochodu z innych źródeł, właściwy organ rentowy może przekazać temu zakładowi wypłatę renty. O zaprzestaniu zatrudnienia zakład pracy zawiadamia niezwłocznie organ rentowy, który podejmuje dalszą wypłatę renty.

3. Uspołeczniony zakład pracy wypłaca rentę na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dokonując jej zmniejszenia w razie zajścia okoliczności powodujących zmniejszenie renty.

4. W razie sporu między zakładem pracy a rencistą dotyczącego zmniejszenia renty, zakład pracy przekazuje sprawę do decyzji organu rentowego, który ustalił prawo do renty.

5. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określi szczegółowe zasady wykonywania przez uspołecznione zakłady pracy czynności, o których mowa w ust. 2 i 3.

§ 4. 1. Rencista obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić organ rentowy lub zakład pracy wypłacający rentę o powstaniu okoliczności uzasadniających zmniejszenie renty inwalidzkiej, przedkładając równocześnie zaświadczenie o wysokości zarobków z tytułu zatrudnienia lub dochodu z innych źródeł.

2. Zaprzestanie osiągania zarobku z tytułu zatrudnienia lub dochodu z innych źródeł rencista stwierdza przez złożenie odpowiedniego oświadczenia na piśmie.

§ 5. Jeżeli rencista przestał osiągać zarobek z tytułu zatrudnienia lub dochód z innych źródeł w wysokości uzasadniającej zmniejszenie renty, organ rentowy lub zakład pracy wznawia wypłatę renty inwalidzkiej w pełnej wysokości.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1968 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

128

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 czerwca 1968 r.

w sprawie wykazu chorób zawodowych uprawniających do świadczeń w razie inwalidztwa lub śmierci pracownika.

(Dziennik Ustaw z dnia 3 lipca 1968 r. Nr 22, poz. 147)

Na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) zarządza się, co następuje:

§ 1. Za choroby zawodowe uprawniające do świadczeń określonych w ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6), zwanej dalej „ustawą", w razie inwalidztwa lub śmierci spowodowanych tymi chorobami uważa się choroby określone w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia.

§ 2. 1. Świadczenia przewidziane w ustawie w razie inwalidztwa lub śmierci spowodowanych chorobą zawodową przysługują, jeżeli pracownik był zatrudniony po dniu 31 grudnia 1967 r. przy pracach narażających na powstanie lub nawrót choroby zawodowej (§ 1) i spełnione zostały inne warunki wymagane do uzyskania tych świadczeń.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują również, jeżeli pracownik:

1) przed dniem 1 stycznia 1968 r. zatrudniony był przy pracach narażających na powstanie lub nawrót choroby zawodowej objętej wykazem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 maja 1956 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych (Dz. U. Nr 27, poz. 122),

2) stał się inwalidą lub zmarł wskutek choroby zawodowej, o której mowa w pkt 1,

3) spełniał warunki określone w § 2 rozporządzenia powołanego w pkt 1 oraz jeżeli

4) spełnione zostały inne warunki wymagane do uzyskania świadczeń.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 maja 1956 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych (Dz. U. Nr 27, poz. 122).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1968 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. (poz. 147).

WYKAZ CHORÓB ZAWODOWYCH UPRAWNIAJĄCYCH DO ŚWIADCZEŃ W RAZIE INWALIDZTWA LUB ŚMIERCI Z POWODU CHOROBY ZAWODOWEJ

Lp.	Choroba zawodowa	Rodzaje prac lub warunki narażające na chorobę zawodową
1	2	3
1	Zatrucia ostre i przewlekłe substancjami chemicznymi stosowanymi lub pozostającymi w związku z pracą zawodową oraz następstwa tych zatruć	Prace narażające na działanie substancji trujących
2	Pylice płuc: pylica krzemowa, pylica krzemianowa i inne zwłóknienia płuc, w postaci czystej lub mieszanej, spowodowane wdychaniem pyłu (jak: silicoantracosis, silicosiderosis itp.) oraz współistniejąca gruźlica płuc	Prace narażające na wdychanie pyłu zawierającego dwutlenek krzemu w postaci wolnej lub związanej oraz innych pyłów mogących wywołać zwłóknienie tkanki płucnej
3	Choroby spowodowane działaniem promieni jonizujących i ciał promieniotwórczych U w a g a: również nowotwory, choroby narządu wzroku i skóry, spowodowane działaniem tych czynników	Prace narażające na działanie promieniowania jonizującego i ciał promieniotwórczych
4	Zmiany w układzie nerwowym, naczyniowym i ruchowym, wywołane działaniem drgań mechanicznych	Prace narażające na działanie drgań mechanicznych (wibracji)
5	Przewlekłe schorzenia ścięgien, pochewek ścięgnistych, kaletek maziowych, tkanek okołostawowych, wywołane sposobem wykonywania pracy	Prace narażające na stały ucisk i nadmierne obciążenia aparatu kostno-stawowego, a w szczególności prace prasowaczek, malarzy, brukarzy, tynkarzy
6	Zawodowe uszkodzenia narządów słuchu	Prace narażające na działanie hałasu o dużej intensywności
7	Zaćma lub zapalenie siatkówki wywołane zawodowymi czynnikami fizycznymi U w a g a: zmiany wywołane działaniem promieniowania jonizującego należy kwalifikować według lp. 3	Prace narażające na długotrwałe działanie promieniowania podczerwonego, nadfioletowego, pola elektromagnetycznego wysokiej częstotliwości, a w szczególności prace spawaczy, pracowników obsługujących piece wiertnicze i prażalnicze, dmuchaczy szkła, pracowników gabinetów fizykoterapeutycznych
8	Skórne choroby przewlekłe: ropne schorzenia skóry, błon śluzowych nosa, ust i zapalenie rogówki oka	Prace narażające na stykanie się z drażniącymi i żrącymi środkami, cieczami chłodzącymi przy obróbce mechanicznej metalu oraz przy produkcji związków chromu, przy produkcji kwasów, barwników organicznych, a także prace wytrawiaczy i galwanizerów
9	Choroba kesonowa (choroba dekompresyjna)	Prace związane z przebywaniem w zmiennym ciśnieniu atmosferycznym
10	Nowotwory złośliwe, powstałe w następstwie zawodowej styczności z czynnikiem rakotwórczym: — nowotwory skóry — nowotwory dróg moczowych — nowotwory układu oddechowego U w a g a: nowotwory powstałe w następstwie działania promieniowania jonizującego należy kwalifikować według lp. 3	Prace narażające na długotrwałą styczność z produktami suchej destylacji węgla, ropy naftowej, łupków bitumicznych, smołowca, asfaltu i innych tego rodzaju substancji, a w szczególności prace wykonywane w zakładach koksochemicznych i barwnikarskich, rafineriach ropy naftowej, prace asfalciarzy, smolarzy, impregnatorów drewna Prace narażające na długotrwałą styczność z benzenoaminami i naftalenoaminami oraz ich pochodnymi np.: alfa i betanaftyloaminami, benzydyną Prace narażające zawodowo na wdychanie substancji rakotwórczych, a w szczególności niektórych węglowodorów wielopierścieniowych związków chromu
11	Glistnica u górników	Prace w górnictwie
12	Oczopląs	Prace w górnictwie
13	Promienica	Prace wykonywane przez pracowników magazynów zbożowych
14	Choroby odzwierzęce: — bruceloza (choroba Banga) — tularemia — wścieklizna — leptospiroza (choroba Weilla) — tężec — nosacizna — wąglik	Prace związane ze stykaniem się z chorymi zwierzętami, prace wykonywane przez pracowników zakładów utylizacyjnych, personel instytutów naukowych oraz laboratoriów, personel wyłapujący zwierzęta Prace wykonywane przez ogrodników, rolników, stajennych, hodowców koni, pracowników weterynaryjnych i pracowników zakładów pracy, w których zatrudnieni stykają się z materiałem zakaźnym lub zakażonymi przedmiotami
15	Choroby zakaźne nabyte w związku z wykonywaniem zawodu, jeżeli brak podstaw do przypuszczenia, że źródło choroby znajdowało się poza warunkami pracy w danym zawodzie	Prace wykonywane przez personel służby zdrowia i weterynaryjny oraz personel instytutów naukowych i pracowni, stykający się bezpośrednio z zakaźnym środowiskiem lub zakażonymi materiałami
16	Schorzenia tropikalne u marynarzy i innych osób	Pobyt w krajach tropikalnych w związku z zatrudnieniem

129

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 czerwca 1968 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia.

(Dziennik Ustaw z dnia 3 lipca 1968 r. Nr 22, poz. 148)

Na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) zarządza się, co następuje:

§ 1. W wykazie prac wykonywanych w warunkach szkodliwych dla zdrowia, uprawniających do zaliczania do I kategorii zatrudnienia, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 1956 r. Nr 39, poz. 176, z 1964 r. Nr 34, poz. 215 i z 1967 r. Nr 26, poz. 121), dodaje się dział XIX w brzmieniu:

„XIX. Przemysł okrętowy.

Zatrudnieni w stoczniach morskich bezpośrednio przy budowie i remoncie statków morskich na stanowiskach znajdujących się na tych statkach (budowa sekcji i kadłubów statków, prace konserwacyjno-malarskie, montaż rurociągów, prace przy spawalniczych procesach wyposażeniowych, montaż maszyn, mechanizmów i urządzeń okrętowych oraz prace przy instalacjach okrętowych):

1. Monter (ślusarz) prefabrykacji kadłuba,
2. Monter (ślusarz) kadłuba na pochylni,
3. Monter (ślusarz) i gięciarz rurociągów okrętowych,
4. Monter (ślusarz) maszyn i urządzeń okrętowych,
5. Monter (ślusarz) elementów wyposażeniowych,
6. Kotlarz maszyny głównej,
7. Murarz kotłów głównej maszyny napędowej,
8. Elektromonter okrętowy,
9. Spawacz i palacz autogeniczny okrętowy,
10. Spawacz elektryczny okrętowy,
11. Nitowacz i wiertacz okrętowy,
12. Kowal prostowacz okrętowy,
13. Kowal wręgowy i łańcuchów kotwicznych,
14. Uszczelniacz i wycinacz kadłubowy,
15. Konserwator (oczyszczacz z rdzy i zendry elementów kadłuba),
16. Śruciarz i piaskarz okrętowy,
17. Izolarz okrętowy,
18. Malarz okrętowy,
19. Cieśla okrętowy,
20. Starszy mistrz i mistrz okrętowy w zawodach objętych poz. 1—19,
21. Starszy budowniczy i budowniczy statku.

Uwaga: Stanowisko „ślusarz", wymienione w nawiasie w poz. 1—5, występuje w stoczniach remontowych i obejmuje zakres czynności wykonywanych bezpośrednio na statkach przez monterów w stoczniach produkcyjnych".

§ 2. Jeżeli przy zastosowaniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 1956 r. Nr 39, poz. 176, z 1964 r. Nr 34, poz. 215 i z 1967 r. Nr 26, poz. 121) odmówiono pracownikowi renty przewidzianej dla pracowników I kategorii zatrudnienia, a przy zastosowaniu przepisów niniejszego rozporządzenia przysługiwałaby pracownikowi emerytura lub renta inwalidzka przewidziana dla pracowników I kategorii zatrudnienia, na wniosek osoby zainteresowanej następuje ponowne ustalenie prawa do emerytury lub renty albo ich wysokości.

§ 3. Jeżeli przy zastosowaniu przepisów niniejszego rozporządzenia powstało prawo do świadczeń lub ich podwyższenia, przyznanie świadczeń lub podwyższenie ich wysokości następuje najwcześniej od dnia 1 stycznia 1968 r.

§ 4. Wykonanie rozporządzenia porucza się Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

130

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 czerwca 1968 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu promieniowania jonizującego.

(Dziennik Ustaw z dnia 22 czerwca 1968 r. Nr 20, poz. 122)

Na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy rozporządzenia dotyczą wszelkich prac przy stosowaniu promieniowania jonizującego, z wyjątkiem prac przy źródłach wysyłających promieniowanie ultrafioletowe.

§ 2. 1. Zakład pracy zobowiązany jest zorganizować kontrolę dozymetryczną w zakresie dostosowanym do rodzaju pracy narażającej na działanie promieniowania jonizującego.

2. Kontrola dozymetryczna obejmuje, w zależności od potrzeb, kontrolę narażenia indywidualnego lub kontrolę środowiska albo obie te formy kontroli łącznie.

3. Zakład pracy jest obowiązany do ewidencjonowania otrzymanych przez pracowników dawek napromienienia oraz aktywności wchłoniętych przez

organizm substancji promieniotwórczych według zasad ustalonych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Pełnomocnika Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej.

§ 3. 1. Zakład pracy stosujący promieniowanie jonizujące powinien zapewnić pracownikom środki ochrony osobistej, a także aparaturę dozymetryczną i wyposażenie służące do ochrony środowiska pracy odpowiednio do rodzaju i zakresu wykonywanych prac.

2. Wykaz środków ochrony osobistej oraz aparatury i wyposażenia, o których mowa w ust. 1, ustali Pełnomocnik Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej.

3. Aparatura dozymetryczna podlega sprawdzaniu na zasadach i w trybie ustalonych w odrębnych przepisach.

§ 4. 1. Kierownik zakładu pracy obowiązany jest zapewnić pracownikowi przed dopuszczeniem go do pracy przy stosowaniu promieniowania jonizującego przeszkolenie w zakresie bezpiecznego wykonywania tej pracy.

2. Pracownik może być dopuszczony do pracy dopiero po sprawdzeniu, że posiada znajomość zasad właściwego postępowania ze stosowanymi przez niego źródłami promieniowania jonizującego.

§ 5. Kandydaci do pracy oraz pracownicy zatrudnieni przy stosowaniu promieniowania jonizującego podlegają badaniom lekarskim określonym w odrębnych przepisach.

§ 6. Kobiety w okresie karmienia piersią nie mogą być zatrudnione przy pracy z otwartymi źródłami promieniowania jonizującego.

Rozdział 2.

Największe dopuszczalne dawki promieniowania jonizującego.

§ 7. Największe dopuszczalne dawki promieniowania jonizującego obejmują sumę napromienienia pochodzącego z zewnątrz i z wewnątrz organizmu, które pracownik może otrzymać w wyniku narażenia zawodowego.

§ 8. 1. Pracownik może być narażony na napromienienie wyjątkowe jedynie w wypadkach bezwzględnej konieczności, z tym że nie wolno narażać na to napromienienie kobiet w wieku rozrodczym.

2. Pracownikom narażonym na napromienienie wyjątkowe należy zapewnić takie warunki pracy i środki ochrony osobistej, aby otrzymana dawka była jak najmniejsza. Pracowników tych należy w miarę możliwości zaopatrzyć w odpowiedni przyrząd dozymetrycznej kontroli narażenia indywidualnego.

§ 9. Jeżeli zachodzi potrzeba ratowania życia ludzkiego, pracownik może być narażony — za jego zgodą wyrażoną po uprzednim poinformowaniu go o ryzyku z tym związanym — na napromienienie wyjątkowe, dla którego nie ustala się górnej granicy dawki.

§ 10. 1. Dawkę otrzymaną w wyniku narażenia zawodowego należy dodawać do dawki dotychczas zakumulowanej przez pracownika.

2. Jeżeli w wyniku dodania otrzymanej dawki do dawki dotychczas zakumulowanej powstanie nadwyżka, przekraczająca największą dopuszczalną dawkę zakumulowaną ustaloną dla danego pracownika, nie większa jednak niż 12 remów, nadwyżka ta powinna być wyrównana w okresie nie przekraczającym 5 lat; jeżeli nadwyżka wynosi więcej niż 12 remów, a nie więcej niż 25 remów, powinna być wyrównana w okresie nie przekraczającym 10 lat; jeżeli nadwyżka przekracza 25 remów, pracownik powinien być bezzwłocznie skierowany do zakładu służby zdrowia określonego przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

3. Jeżeli pracownik otrzyma w krótkim czasie dawkę przekraczającą 25 remów, powinien być bezzwłocznie skierowany do zakładu służby zdrowia, o którym mowa w ust. 2.

4. Jeżeli całkowita aktywność wchłoniętych przez organizm pracownika substancji promieniotwórczych przekroczy wartość dopuszczalną do wchłonięcia w okresie 2 lat w warunkach normalnej pracy, pracownik powinien być bezzwłocznie skierowany do właściwego zakładu służby zdrowia, o którym mowa w ust. 2.

Rozdział 3.

Pracownie stosujące promieniowanie jonizujące.

§ 11. Pracownie stosujące promieniowanie jonizujące powinny posiadać urządzenia zabezpieczające tego rodzaju, aby tygodniowa dawka promieniowania dla pracownika nie przekraczała dawek ustalonych w przepisach wydanych na podstawie § 29.

§ 12. 1. W każdej pracowni stosującej promieniowanie jonizujące powinna być wyznaczona odpowiednio przeszkolona osoba odpowiedzialna za stan ochrony przed promieniowaniem.

2. Zakres oraz zasady szkolenia osób wymienionych w ust. 1, a także ramowy zakres ich zadań, określają Minister Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Pełnomocnik Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej.

§ 13. 1. Pracownie izotopowe stosujące otwarte źródła promieniowania, w zależności od grupy radiotoksyczności i aktywności stosowanych w nich izotopów promieniotwórczych, dzieli się na trzy klasy.

2. Grupy radiotoksyczności izotopów oraz zasady zaliczania pracowni do właściwej klasy określają przepisy, o których mowa w § 29.

§ 14. System wentylacji w budynkach, w których znajdują się pracownie izotopowe klasy I i II, powinien zapewniać przepływ powietrza w kierunku pomieszczeń, w których istnieje większe prawdopodobieństwo powstawania skażeń.

§ 15. Pracownie izotopowe klasy I i II w zależności od rodzaju prowadzonych prac i aktywności stosowanych izotopów promieniotwórczych powinny być wyposażone we właściwe urządzenia zapewniające izolację od otoczenia stanowisk pracy z substancjami promieniotwórczymi.

§ 16. 1. Odpady promieniotwórcze, powstające przy pracy z substancjami promieniotwórczymi, podlegają kontroli dozymetrycznej.

2. Pełnomocnik Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej określa zasady i tryb postępowania z odpadami promieniotwórczymi.

§ 17. Zakład pracy obowiązany jest w pracowni izotopowej:

1) zorganizować właściwą konserwację wszelkich urządzeń zawierających substancje promieniotwórcze,

2) zapewnić okresowe sprawdzanie szczelności zamkniętych źródeł promieniowania według wytycznych ustalonych przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej,

3) zapewnić bezpieczne warunki przechowywania substancji promieniotwórczych, a w szczególności uniemożliwić dostęp do tych substancji osobom nieuprawnionym.

§ 18. Miejsce stosowania i przechowywania substancji promieniotwórczych oraz pojemniki, urządzenia i aparaty zawierające te substancje powinny być oznaczone znakiem ostrzegawczym zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 19. W pracowniach izotopowych należy prowadzić stałą ewidencję źródeł promieniowania według zasad określonych przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 20. 1. Pracownie rentgenowskie wyposażone w aparaty z oddzielnym stolikiem rozdzielczym lub z urządzeniem do zdalnego sterowania powinny posiadać wydzieloną nastawnię.

2. Pracownie rentgenowskie terapeutyczne i diagnostyczne powinny posiadać urządzenia umożliwiające obserwowanie chorego w czasie poddawania go napromienieniu oraz umożliwiające łączność sygnalizacyjną pomiędzy nastawnią a pracownią.

3. Przy stosowaniu aparatów rentgenowskich do zdjęć zębowych i aparatów rentgenowskich przenośnych nastawnię może zastąpić parawan ochronny.

§ 21. 1. Pracownie rentgenodiagnostyczne wyposażone w aparaturę służącą do wykonywania prześwietleń oraz pracownie rentgenowskie terapeutyczne i przemysłowe z aparatami zainstalowanymi na stałe powinny być wyposażone w automatyczną sygnalizację świetlną wskazującą włączenie wysokiego napięcia na lampę rentgenowską. Sygnalizację instaluje się przy wejściach do pracowni.

2. Drzwi do pracowni, z wyjątkiem pracowni rentgenodiagnostycznych, powinny posiadać urządzenie powodujące wyłączanie wysokiego napięcia w momencie otwarcia drzwi. Drzwi powinny być zainstalowane w sposób umożliwiający ich otwieranie od wewnątrz i zewnątrz.

3. W pracowniach innych niż określone w ust. 1 powinna istnieć możliwość włączenia sygnalizacji świetlnej w czasie pracy aparatu.

§ 22. Aparaty rentgenowskie diagnostyczne powinny być tak zainstalowane, aby przy prześwietleniach oś wiązki promieniowania pierwotnego wychodzącego z kołpaka była oddalona od najbliższej ściany co najmniej o 1,50 m.

§ 23. 1. Lampy rentgenowskie mogą być używane jedynie w kołpakach, głowicach lub innych urządzeniach zabezpieczających przed promieniowaniem rozproszonym lub innym promieniowaniem nieużytecznym.

2. Urządzenia określone w ust. 1 powinny tak zabezpieczać przed promieniowaniem nieużytecznym, aby przy znamionowej wartości wysokiego napięcia na lampie i przy prądzie przewidzianym dla obciążenia ciągłego (prześwietlenia, terapia, defektoskopia) oraz przy całkowicie zasłoniętym okienku moc dawki promieniowania nie przekraczała wartości ustalonych w przepisach wydanych na podstawie § 29.

§ 24. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określi szczegółowe warunki, jakim mają odpowiadać pracownie rentgenowskie, oraz zasady pracy z aparatami rentgenowskimi.

Rozdział 4.

Przepisy końcowe.

§ 25. 1. Na prowadzenie pracowni, w której mają być stosowane źródła promieniowania jonizującego, wymagane jest zezwolenie.

2. Zezwolenie wydaje:

1) dla pracowni izotopowych zaliczanych do klasy I — Główny Inspektor Sanitarny w porozumieniu z Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej,

2) dla pracowni izotopowych zaliczanych do klasy II lub III bądź użytkujących zamknięte źródła promieniowania oraz dla pracowni rentgenowskich — wojewódzki inspektor sanitarny (inspektor sanitarny dla miasta wyłączonego z województwa).

§ 26. 1. Przepisu § 25 nie stosuje się do pracowni, które posiadają źródła promieniowania jedynie w postaci izotopowej aparatury kontrolno-pomiarowej, nie wymagającej w czasie eksploatacji obsługi ludzkiej.

2. O posiadaniu takiego urządzenia pracownia obowiązana jest zawiadomić wojewódzkiego inspektora sanitarnego (inspektora sanitarnego dla miasta wyłączonego z województwa).

§ 27. Pełnomocnik Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej ustala zasady stosowania substancji promieniotwórczych.

§ 28. Przepisów §§ 2, 3, 6, 11—19 oraz 25—27 nie stosuje się przy pracach z substancjami promieniotwórczymi, których aktywność sumaryczna nie przekracza wartości określonych w przepisach wydanych na podstawie § 29.

§ 29. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Pełnomocnik Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określą największe dopuszczalne dawki promieniowania jonizującego oraz inne wskaźniki z zakresu ochrony przed promieniowaniem.

§ 30. Ministrowie Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych, każdy w swoim zakresie działania, określą zakres i sposób stosowania przepisów rozporządzenia w jednostkach, instytucjach i zakładach wojskowych, a Minister Spraw Wewnętrznych ponadto w stosunku do funkcjonariuszów Milicji Obywatelskiej i członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa.

§ 31. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 maja 1957 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu promieniowania jonizującego (Dz. U. Nr 34, poz. 148), z wyjątkiem § 18.

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

131

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 czerwca 1968 r.

w sprawie funduszu zakładowego w przedsiębiorstwach komunikacji miejskiej.

(Dziennik Ustaw z dnia 22 czerwca 1968 r. Nr 20, poz. 123)

Na podstawie art. 4 i 5 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 13, poz. 78) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie dotyczy działających według zasad rozrachunku gospodarczego przedsiębiorstw komunikacji miejskiej, zwanych dalej „przedsiębiorstwami".

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

1) „ustawie" — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 13, poz. 78),

2) „rentowności" — należy przez to rozumieć wskaźnik wyrażający stosunek procentowy wyniku z całokształtu działalności, po wyłączeniu dopłaty budżetowej, do sumy kosztów własnych sprzedanych usług i produkcji działalności operacyjnej, z tym że:

— „rentownością planowaną" jest wskaźnik wynikający z planu techniczno-ekonomicznego,

— „rentownością roku poprzedzającego" jest wskaźnik wynikający z zatwierdzonego sprawozdania finansowego,

— „rentownością osiągniętą w roku sprawozdawczym" jest wskaźnik wynikający ze zweryfikowanego sprawozdania finansowego po dokonaniu ewentualnych korekt doprowadzających wynik i koszty do porównywalności,

3) „funduszu płac" — należy przez to rozumieć osobowy fundusz płac planowany na dany rok,

4) „zrzeszeniu" — należy przez to rozumieć wojewódzkie zrzeszenie gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, miejskie zjednoczenie z zakresu gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w miastach wyłączonych z województw oraz wydział gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w tych województwach, w których nie utworzono zrzeszeń,

5) „prezydium wojewódzkiej rady narodowej" — należy przez to rozumieć również prezydium rady narodowej miasta wyłączonego z województwa.

§ 2. Przedsiębiorstwa dokonują odpisu zasadniczego na fundusz zakładowy w kwocie odpowiadającej 2,5% funduszu płac, jeżeli osiągną rentowność co najmniej równą rentowności uzyskanej w roku poprzedzającym.

§ 3. 1. Przedsiębiorstwa, których planowana rentowność w warunkach porównywalnych jest niższa od rentowności osiągniętej w roku poprzedzającym, oraz przedsiębiorstwa nowo powstałe dokonują pełnego odpisu zasadniczego w wysokości określonej w § 2 za osiągnięcie rentowności ujętej planem techniczno-ekonomicznym.

2. Doprowadzenia do warunków porównywalnych, o których mowa w ust. 1, dokonuje się przez zastosowanie korekt przewidzianych w art. 6 ustawy oraz korekt uwzględniających w poszczególnych trakcjach komunikacyjnych planowo deficytowych zmianę struktury usług (wzrost lub zmniejszenie ilości wozokilometrów).

§ 4. 1. Jeżeli osiągnięta przez przedsiębiorstwo rentowność jest niższa od rentowności osiągniętej w roku poprzedzającym lub — w wypadku określonym w § 3 ust. 1 — od rentowności ujętej planem techniczno-ekonomicznym, odpis zasadniczy na fundusz zakładowy, obliczony według stawki, o której mowa w § 2, ulega zmniejszeniu o 2% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia rentowności w granicach do 5% pogorszenia, o dalsze 4% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia w granicach od 5% do 10% pogorszenia oraz o dalsze 7% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia w granicach od 10% do 20% pogorszenia.

2. W razie pogorszenia rentowności o 20% lub więcej procent przedsiębiorstwa tracą prawo do funduszu zakładowego.

§ 5. 1. Przedsiębiorstwa, które osiągną poprawę rentowności w porównaniu do rentowności osiągniętej w roku poprzedzającym i uzyskają prawo do odpisu zasadniczego w wysokości określonej w § 2, dokonują odpisu dodatkowego w sposób następujący:

1) jeżeli przedsiębiorstwo nie zaplanuje poprawy rentowności w stosunku do roku poprzedzającego, a osiągnie ją, odpis dodatkowy oblicza według stawek podanych w pkt 1 tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia, zwanej dalej „tabelą",

2) jeżeli przedsiębiorstwo zaplanuje poprawę rentowności w stosunku do roku poprzedzającego i osiągnie ją, odpis dodatkowy przypadający za osiągnięcie zaplanowanej poprawy rentowności oblicza się według stawek podanych w pkt 2 tabeli,

3) w razie przekroczenia planowanej rentowności, o której mowa w pkt 2, odpis dodatkowy przypadający za to przekroczenie oblicza się według stawek podanych w pkt 1 tabeli,

4) w razie gdy przedsiębiorstwo nie osiągnie zaplanowanego wskaźnika rentowności, o którym mowa w pkt 2, ale poprawi rentowność uzyskaną w roku poprzedzającym, odpis dodatkowy oblicza według stawek podanych w pkt 1 tabeli.

2. Przedsiębiorstwa, w których warunkiem tworzenia funduszu zakładowego jest osiągnięcie rentowności planowanej (§ 3 ust. 1), obliczają odpisy na dodatkowy fundusz zakładowy według stawek ustalonych w pkt 1 tabeli.

3. Niezależnie od odpisu dodatkowego, o którym mowa w ust. 1 i 2, przedsiębiorstwa, które uzyskają prawo do pełnego odpisu zasadniczego i wykonają zaplanowany wskaźnik wykorzystania taboru łącznie we wszystkich trakcjach komunikacyjnych co najmniej w 98%, uzyskują prawo do odpisu na fundusz zakładowy w kwocie odpowiadającej 1,5% funduszu płac; wskaźnik wykorzystania taboru określają wytyczne Ministra Gospodarki Komunalnej, ustalone w porozumieniu z Ministrem Finansów, Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego.

4. Łączna kwota dodatkowego funduszu zakładowego za poprawę rentowności nie może przekraczać kwoty faktycznie osiągniętej poprawy wyniku.

§ 6. Przy ustalaniu rentowności osiągniętej za dany rok dokonuje się w stosunku do roku poprzedniego korekty kosztów i wyniku, przewidzianej w art. 6 ustawy, oraz korekty uwzględniającej w poszczególnych trakcjach komunikacyjnych planowo deficytowych zmianę struktury usług. W przedsiębiorstwach, o których mowa w § 3 ust. 1, korekty tej dokonuje się w stosunku do kosztów i wyniku planowanego na dany rok.

§ 7. 1. Przedsiębiorstwom, które wykażą się szczególnymi osiągnięciami w zakresie wzrostu i poprawy jakości świadczonych usług (regularność kursowania), lub przedsiębiorstwom, w których zajdzie potrzeba zneutralizowania skutków pogorszenia rentowności albo niewykonania wskaźnika wykorzystania taboru, wywołanych przyczynami niezależnymi od przedsiębiorstwa, może być przyznany fundusz zakładowy lub mogą być dodatkowo zwiększone odpisy na fundusz zakładowy.

2. Na cele, o których mowa w ust. 1, może być przeznaczona łączna kwota nie większa niż 0,5% funduszu płac przedsiębiorstw objętych niniejszym rozporządzeniem.

3. O przyznaniu funduszu zakładowego lub zwiększeniu odpisów na fundusz zakładowy decyduje prezydium wojewódzkiej rady narodowej na wniosek dyrektora zrzeszenia, przedstawiony w porozumieniu z zarządem okręgu związku zawodowego pracowników gospodarki komunalnej i przemysłu terenowego. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej może przekazać swoje uprawnienia dyrektorowi zrzeszenia.

§ 8. W przedsiębiorstwach objętych niniejszym rozporządzeniem stosuje się odpowiednio, z uwzględnieniem warunków działania tych przedsiębiorstw, przepisy uchwały Rady Ministrów i Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 28 października 1965 r. w sprawie zasad podziału funduszu zakładowego przeznaczonego na nagrody (Monitor Polski Nr 61, poz. 322).

§ 9. 1. Przedsiębiorstwa dokonują odpisów na fundusz zakładowy co kwartał, przyjmując za podstawę obliczenia tych odpisów odpowiednie dane wynikające z kwartalnych sprawozdań finansowych i eksploatacyjnych, a za podstawę rocznego odpisu — dane wykazane w zweryfikowanych sprawozdaniach rocznych po dokonaniu korekt, o których mowa w § 6.

2. Za podstawę obliczeń odpisów kwartalnych (ust. 1) przyjmuje się dane od początku roku do końca danego kwartału. W celu ustalenia kwot odpisów kwartalnych należy porównać rentowność osiągniętą za dany okres z rentownością osiągniętą w odpowiednim okresie roku poprzedzającego, a w wypadku przewidzianym w § 3 ust. 1 — z rentownością planowaną na dany kwartał i osiągnięty w danym okresie wskaźnik wykorzystania taboru ze wskaźnikiem planowanym.

3. Przedsiębiorstwa mogą dokonać po upływie pierwszego półrocza i trzeciego kwartału wypłat zaliczkowych w wysokości nie przekraczającej 25% kwoty odpisu na fundusz zakładowy za dany okres. Wypłaty zaliczkowe na nagrody i świadczenia oraz na zaspokojenie innych potrzeb pracowników, które określa ustawa, nie mogą przekraczać kwoty odpowiadającej 2% funduszu płac wykonanego w danym okresie.

§ 10. 1. Jeżeli osiągnięte w danym roku wskaźniki rzeczowe i finansowe przedsiębiorstwa nie uzasadniają pełnej wysokości utworzonego i wypłaconego zaliczkowo funduszu zakładowego za pierwsze półrocze oraz za trzeci kwartał, kwoty nadpłacone podlegają potrąceniu z funduszu zakładowego następnego roku lub z funduszów zakładowych następnych lat aż do całkowitego zlikwidowania nadpłaty.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli w wyniku badania prawidłowości utworzonego funduszu zakładowego zostanie ujawnione, że przedsiębiorstwo dokonało odpisów w kwocie większej od rzeczywiście przysługującej.

§ 11. 1. Przedsiębiorstwa, które nie spełnią warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu i w związku z tym nie mogą utworzyć funduszu zakładowego, mogą wydatkować na nagrody i świadczenia dla pracowników kwotę nie przekraczającą 0,2% funduszu płac; wydatki te zalicza się na straty przedsiębiorstwa.

2. Jeżeli w okresach następnych danego roku przedsiębiorstwo utworzy fundusz zakładowy, wówczas kwotę wydatków, o których mowa w ust. 1, należy traktować jako zaliczkową wypłatę z funduszu zakładowego.

§ 12. Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się w miejskich przedsiębiorstwach taksówkowych.

§ 13. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 1960 r. w sprawie tworzenia funduszu zakładowego w przedsiębiorstwach komunikacji miejskiej (Dz. U. z 1960 r. Nr 40, poz. 241 i z 1963 r. Nr 19, poz. 102).

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1968 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. (poz. 123).

TABELA STAWEK ODPISÓW DODATKOWYCH NA FUNDUSZ ZAKŁADOWY ZA POPRAWĘ WSKAŹNIKA RENTOWNOŚCI

Wyszczególnienie	Stawka dodatkowego funduszu zakładowego wyrażona w procencie funduszu płac za jeden punkt poprawy wskaźnika rentowności
1) Za osiągnięcie poprawy rentowności określonej w § 5 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 oraz w § 5 ust. 2 rozporządzenia:	
a) do 2 punktów	0,6
b) powyżej 2 do 4 punktów	0,4
c) powyżej 4 punktów	0,2
2) Za osiągnięcie poprawy rentowności określonej w § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia:	
a) do 1 punktu	0,6
b) powyżej 1 do 2 punktów	0,7
c) powyżej 2 punktów	0,8

Uwaga: Przez „punkty poprawy rentowności" należy rozumieć różnicę pomiędzy rentownością osiągniętą w okresie sprawozdawczym a rentownością, z którą rentowność ta zgodnie z przepisami rozporządzenia jest porównywana; rentowność należy wyliczać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku przy zastosowaniu ogólnie przyjętych zasad zaokrąglania.
Odpisy na fundusz zakładowy należy liczyć w sposób składany, tj. oddzielnie dla każdego przedziału tabeli.

132

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA

z dnia 8 czerwca 1968 r.

w sprawie tytułu honorowego „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej".

(Monitor Polski z dnia 24 czerwca 1968 r. Nr 26, poz. 167)

§ 1. Tytuł honorowy „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" nadawany będzie najbardziej zasłużonym pracownikom, którzy w okresie wieloletniej pracy w polskim przemyśle okrętowym wyróżnili się szczególnymi osiągnięciami w dziedzinie wydajności i ulepszenia metod pracy, wprowadzenia i upowszechniania postępu technicznego, obniżki kosztów własnych, poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, inicjowania i rozwoju współzawodnictwa pracy oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych stoczniowców.

§ 2. Tytuł honorowy „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" nadawany będzie w Dniu Stoczniowca.

§ 3. Tytuł honorowy „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" nadaje Rada Państwa.

§ 4. Osoby wyróżnione tytułem honorowym „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" otrzymują odznakę tego tytułu i dyplom o jego nadaniu oraz mają prawo używać tytułu „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej".

§ 5. 1. Odznakę tytułu honorowego „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" stanowi złocony wieniec laurowy umieszczony na tle dziesięcioramiennej gwiazdy o ramionach na przemian złoconych i srebrzonych; płaszczyznę wewnątrz wieńca zajmuje biały emaliowany otok ze złoconym napisem „Zasłużony Stoczniowiec PRL" oraz czerwona emaliowana tarcza z nałożonym na nią srebrnym orłem; gwiazda zawieszona jest za pomocą kotwicy z kołem zębatym (emblemat stoczniowców) na prostokątnej baretce; baretka jest emaliowana koloru ciemnoturkusowego z dwoma czerwonymi paskami po bokach; odwrotna strona medalu jest gładka, złocona; do odwrotnej strony baretki przymocowana jest agrafka; średnica gwiazdy wynosi 43 mm, szerokość wieńca 5 mm, szerokość otoku 4 mm, średnica tarczy 14 mm, szerokość baretki 34 mm, jej wysokość 8 mm.

2. Wzór rysunkowy odznaki zawiera załącznik do niniejszej uchwały.*)

§ 6. Wniosek o nadanie tytułu honorowego „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" przedstawia Radzie Państwa minister właściwy dla zakładu pracy, w którym zatrudniona jest osoba przedstawiona do wyróżnienia; minister przedstawia wniosek w porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego.

§ 7. Wniosek o nadanie tytułu honorowego „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" powinien zawierać:

1) dokładne dane personalne oraz dane o przebiegu pracy zawodowej osoby przedstawionej do wyróżnienia,

2) wyczerpujący opis zasług uzasadniających nadanie tytułu honorowego oraz charakterystykę całokształtu pracy zawodowej i postawy społecznej osoby przedstawionej do wyróżnienia,

3) dane o posiadanych odznaczeniach państwowych.

§ 8. Wniosek o nadanie tytułu honorowego „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" powinien zawierać opinię kierownictwa zakładu pracy, w którym pracuje osoba przedstawiona do wyróżnienia, wydaną w porozumieniu z zakładową organizacją partyjną i związkową.

§ 9. Odznakę oraz dyplom o nadaniu tytułu honorowego „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" wręcza w imieniu Rady Państwa: Przewodniczący Rady Państwa, członek Rady Państwa, członek Rządu lub przewodniczący prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

§ 10. Odznakę tytułu honorowego „Zasłużony

*) Załącznik pominięto.

Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" nosi się po prawej stronie piersi przed „Medalem X-lecia Polski Ludowej".

§ 11. Odznakę tytułu honorowego „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" nosi się w dniach świąt państwowych i w Dniu Stoczniowca oraz w innych okolicznościach według uznania wyróżnionego.

§ 12. 1. Utrata tytułu honorowego „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" następuje w razie skazania na karę utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych.

2. Rada Państwa może pozbawić tytułu „Zasłużony Stoczniowiec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" w razie stwierdzenia, że nadanie tytułu nastąpiło w wyniku wprowadzenia w błąd lub że osoba wyróżniona stała się niegodna tego tytułu.

§ 13. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *M. Spychalski*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

133

UCHWAŁA Nr 197 RADY MINISTRÓW

z dnia 27 czerwca 1968 r.

w sprawie usprawnienia przewozów pracowniczych i wycieczkowych autobusami.

(Monitor Polski z dnia 4 lipca 1968 r. Nr 29, poz. 194)

W celu dalszego poprawienia warunków dowozu pracowników do pracy i z pracy, zabezpieczenia potrzeb pracowników i młodzieży szkolnej w zakresie wycieczek w czasie odpoczynku świątecznego oraz w celu pełnego wykorzystania wszystkich autobusów jednostek gospodarki uspołecznionej Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Zobowiązuje się państwowe nietransportowe jednostki organizacyjne (z wyjątkiem organizacji i przedsiębiorstw turystycznych), posiadające autobusy, do odpłatnego świadczenia usług na rzecz innych uspołecznionych jednostek organizacyjnych, w zakresie przewozu pracowników do pracy i z pracy na zasadach określonych w niniejszej uchwale.

2. Świadczenie polega na dostarczeniu autobusu do przewozu wraz z kierowcą lub na udostępnieniu pracownikom innych jednostek organizacyjnych określonej liczby miejsc w autobusie, przewożącym pracowników jednostki, do której należy autobus.

§ 2. 1. Obowiązek świadczenia, o którym mowa w § 1, wykonuje się na podstawie umowy, zawartej między zainteresowanymi jednostkami; warunki zawierania umów ustali Minister Komunikacji w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych i w uzgodnieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej.

2. Świadczenie (ust. 1) jest odpłatne; opłata wynosi 0,14 zł za miejsce i 1 km przebiegu autobusu (miejsco-kilometr), z tym że za każdą godzinę korzystania z autobusu opłata nie może wynosić mniej niż 2,10 zł za każde miejsce w tym autobusie.

3. W jednostkach organizacyjnych posiadających autobusy zakupione z funduszu zakładowego zezwala się na dokonywanie odpisów na fundusz zakładowy w wysokości 30% wpływów uzyskiwanych za świadczenie usług przewozowych tymi autobusami na rzecz innych jednostek (§ 1).

§ 3. 1. Potrzebę i obowiązek świadczenia usług określonych w § 1 ustalają komisje koordynacji przewozów, działające przy wydziałach komunikacji prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw). Na posiedzenia komisji, na których rozpatrywane są sprawy wymienionych wyżej usług, zaprasza się:

1) przedstawiciela wojewódzkiej komisji związków zawodowych,

2) przedstawicieli zarządów okręgowych zainteresowanych związków zawodowych i przedstawicieli jednostek organizacyjnych, posiadających autobusy, których sprawy są rozpatrywane na posiedzeniu komisji.

2. W oparciu o wnioski komisji koordynacji przewozów (ust. 1) wydział komunikacji prezydium wojewódzkiej rady narodowej wyznaczy jednostki organizacyjne, o których mowa w § 1 ust. 1, zobowiązując je do zawierania umów (§ 2 ust. 1).

§ 4. 1. W razie uchylania się jednostki organizacyjnej od świadczenia usług przewozowych (§ 1), wydziały komunikacji prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) zobowiązane są do przeanalizowania zasadności dalszego posiadania uprawnień transportowych w zakresie przewozu osób (zezwoleń, potwierdzeń zgłoszenia) przez taką jednostkę; jeżeli w wyniku analizy okaże się potrzeba cofnięcia uprawnienia transportowego — wówczas, niezależnie od cofnięcia tego uprawnienia, należy autobus, jako zbędny, przekazać jednostce, która wykorzysta go do przewozów pracowniczych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do autobusów zakupionych z funduszu zakładowego.

§ 5. 1. Za wycieczki autobusowe pracowników uspołecznionych jednostek organizacyjnych i młodzieży szkolnej — w czasie wypoczynku świątecznego — uważa się wycieczki zorganizowane dla pracowników własnej lub obcej jednostki oraz szkół między godziną 13.00 dnia przedświątecznego i godziną 22.00 dnia świątecznego lub drugiego (trzeciego) dnia świąt w razie ich zbiegu.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do przewozów autobusowych, nie trwających dłużej niż 3 dni, w zakresie:

1) wycieczek wypoczynkowo-turystycznych, organizowanych dla pracowników jednostek gospodarki uspołecznionej w dniach roboczych będących dniami wolnymi od pracy w zamian przepracowanych niedziel i świąt,

2) wycieczek organizowanych w okresach urlopowych oraz

3) dowozu i odwozu pracowników na wypoczynek

urlopowy do domów lub ośrodków wypoczynkowych i dzieci (młodzieży szkolnej) na kolonie letnie i zimowe.

§ 6. Stawkę taryfową za przewozy wykonywane przez przedsiębiorstwa transportowe w związku z wycieczkami na terenie kraju (§ 5) należy ustalić w wysokości 0,14 zł za miejsco-kilometr, z tym że za każdą godzinę użytkowania autobusu opłata nie może wynosić mniej niż 2,10 zł za każde miejsce w tym autobusie.

§ 7. Przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) zapewnią zabezpieczenie potrzeb w zakresie przewozów związanych z wycieczkami (§ 5).

§ 8. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac ustali szczegółowe zasady dotyczące rozliczania czasu pracy i wynagrodzenia kierowców, prowadzących autobusy w ramach wycieczek (§ 5).

§ 9. Przepisów uchwały nie stosuje się do:

1) jednostek Sił Zbrojnych,

2) jednostek podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, z wyjątkiem przedsiębiorstw, Komendy Głównej Straży Pożarnych, Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz podległych im jednostek,

3) przeznaczonych do przewozu delegacji zagranicznych autobusów określonych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Szefem Urzędu Rady Ministrów.

§ 10. Zaleca się centralnym związkom spółdzielczym oraz organizacjom politycznym i społecznym wprowadzenie w życie postanowień dotyczących świadczeń, o których mowa w niniejszej uchwale.

§ 11. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Ministrowi Komunikacji i Ministrowi Gospodarki Komunalnej oraz innym zainteresowanym ministrom (kierownikom urzędów centralnych) i prezydiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 12. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

134

UCHWAŁA Nr 202 RADY MINISTRÓW

z dnia 27 czerwca 1968 r.

w sprawie ryczałtów za noclegi w podróżach służbowych.

(Monitor Polski z dnia 4 lipca 1968 r. Nr 29, poz. 195)

W celu odciążenia bazy noclegowej w hotelach w okresach i miejscowościach o szczególnym nasileniu ruchu turystycznego Rada Ministrów uchwala, na okres do dnia 30 września 1968 r., co następuje:

§ 1. 1. Ustala się następującą wysokość ryczałtów za każdy nocleg poza zwykłym miejscem służbowym w okresie podróży służbowych:

1) 70 zł — w Warszawie;

2) 60 zł — w Krakowie;

3) 50 zł — w Cieszynie, Gdańsku, Olsztynie, Słubicach, Szczecinie i Zgorzelcu;

4) 40 zł — w Częstochowie, Gdyni, Katowicach, Kielcach, Kołobrzegu, Koszalinie, Lublinie, Poznaniu, Sopocie, Świnoujściu, Toruniu, Wrocławiu i Zakopanem;

5) 35 zł — w Giżycku, Jeleniej Górze, Mikołajkach, Ostródzie, Słupsku i Szklarskiej Porębie.

2. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej oraz Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki może wprowadzać w drodze zarządzenia zmiany w zakresie miejscowości wymienionych w ust. 1.

§ 2. W okresie obowiązywania uchwały osoby odbywające podróże służbowe do miejscowości, o których mowa w § 1, mogą zamiast korzystania z ryczałtów rozliczać koszty noclegów na podstawie rachunków, z wyjątkiem rachunków hotelowych, których wysokość odpowiada cenom wynajmu pokoi w hotelach kategorii „Lux" oraz apartamentów.

§ 3. Dotychczasowy system rozliczania kosztów noclegów w podróżach służbowych i delegacjach do miejscowości nie wymienionych w § 1 pozostaje bez zmian.

§ 4. 1. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) na podstawie sprawozdań zakładów pracy i ich jednostek nadrzędnych złożą Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac w terminie do dnia 31 października 1968 r. sprawozdania z wyników realizacji niniejszej uchwały. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac złoży Prezesowi Rady Ministrów zbiorcze sprawozdanie wraz z wnioskami w terminie do dnia 30 listopada 1968 r.

2. Wzór sprawozdania wraz z terminami dla zakładów pracy i ich jednostek nadrzędnych ustali Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Ministrem Finansów, Ministrem Gospodarki Komunalnej, Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki oraz Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 5. Zaleca się centralnym organizacjom spółdzielczym i społecznym stosowanie przepisów uchwały.

§ 6. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów, ministrom (kierownikom urzędów centralnych) oraz przewodniczącym prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

135

ROZPORZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 20 czerwca 1968 r.

w sprawie podwyższenia emerytur dla niektórych pracowników zatrudnionych w stoczniach morskich.

(Dziennik Ustaw z dnia 3 lipca 1968 r. Nr 22, poz. 149)

Na podstawie art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pracownikom zatrudnionym w stoczniach morskich bezpośrednio przy budowie i remoncie statków morskich na stanowiskach pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia podwyższa się należne emerytury o 15% kwoty emerytury, jeżeli pracownik spełnia łącznie następujące warunki:

1) był zatrudniony na stanowiskach pracy objętych wykazem przez okres co najmniej 15 lat,

2) był zatrudniony w stoczniach morskich ogółem przez co najmniej 25 lat.

§ 2. Podwyższenie emerytury w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia następuje najwcześniej od dnia 1 stycznia 1968 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

Załącznik do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 20 czerwca 1968 r. (poz. 149).

WYKAZ STANOWISK PRACY W STOCZNIACH MORSKICH, NA KTÓRYCH ZATRUDNIENIE UPRAWNIA DO PODWYŻSZENIA EMERYTURY

Zatrudnieni w stoczniach morskich bezpośrednio przy budowie i remoncie statków morskich na stanowiskach znajdujących się na tych statkach (budowa sekcji i kadłubów statków, prace konserwacyjno-malarskie, montaż rurociągów, prace przy spawalniczych procesach wyposażeniowych, montaż maszyn, mechanizmów i urządzeń okrętowych oraz prace przy instalacjach okrętowych):

1) monter (ślusarz) prefabrykacji kadłuba,
2) monter (ślusarz) kadłuba na pochylni,
3) monter (ślusarz) i gięciarz rurociągów okrętowych,
4) monter (ślusarz) maszyn i urządzeń okrętowych,
5) monter (ślusarz) elementów wyposażeniowych,
6) kotlarz maszyny głównej,
7) murarz kotłów głównej maszyny napędowej,
8) elektromonter okrętowy,
9) spawacz i palacz autogeniczny okrętowy,
10) spawacz elektryczny okrętowy,
11) nitowacz i wiertacz okrętowy,
12) kowal prostowacz okrętowy,
13) kowal wręgowy i łańcuchów kotwicznych,
14) uszczelniacz i wycinacz kadłubowy,
15) konserwator (oczyszczacz z rdzy i zendry elementów kadłuba),
16) śruciarz i piaskarz okrętowy,
17) izolarz okrętowy,
18) malarz okrętowy,
19) cieśla okrętowy,
20) starszy mistrz i mistrz okrętowy w zawodach objętych poz. 1—19,
21) starszy budowniczy i budowniczy statku.

Uwaga: Stanowisko „ślusarz", wymienione w nawiasie w poz. 1—5, występuje w stoczniach remontowych i obejmuje zakres czynności wykonywanych bezpośrednio na statkach przez monterów w stoczniach produkcyjnych.

Wydawnictwo Związkowe CRZZ — Warszawa, ul. Spasowskiego 1/3

WARUNKI PRENUMERATY:

Prenumeratę na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe, listonosze oraz Oddziały i Delegatury „Ruch". Można również dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur „Ruch". Prenumeraty przyjmowane są do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa — przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-88; konto PKO Nr 1-6-100024.

Egzemplarze numerów zdezaktualizowanych można nabywać w punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwalnej „Ruch" Warszawa, ul. Nowogrodzka 15/17, konto PKO Nr 114-6-700044 VII O/M Warszawa.

Drukarnia Wydawnictwa Związkowego CRZZ. Papier gazetowy kl. VIII. 50 g. Objętość ark. wyd. 3; ark. druk. 2,5. Zam. 726-68. 21.500. N-58.